

INSPIRATIE OPDOEN ROND MESTVERWERKING

In het Noord-Limburgse Kinrooi kregen landbouwers onlangs de kans om op het bedrijf van de familie Linssen inspiratie op te doen rond mestverwerking. Vanuit het project 'Lions' vond er een studienamiddag plaats rond de mogelijkheden en beperkingen van mestverwerking. Zowel techniek als wettelijke aspecten kwamen in een compact tijdsbestek aan bod. De studienamiddag werd afgesloten met de demonstratie van drie installaties van mestscheiding, de eerste stap naar mestverwerking. – *Bart Vleeschouwers*

Mestoverschot houdt de Vlaamse landbouwer al een hele tijd bezig. Tot voor kort waren het vooral de varkenshouders die de meeste problemen hadden met mest maar sinds het nieuwe Mestactieplan in voege trad, beginnen steeds meer rundveehouders te voelen dat zij ook in de problemen komen of toch in de gevarenzone dreigen te verzeilen. Het was dan ook niet verwonderlijk dat er een zeer ruime opkomst was voor dit initiatief van het Innovatiesteunpunt in samenwerking met VCM en Agropolis. Gewezen collega Bert Bohnen praatte de inspiratienamiddag aan mekaar.

Mestbewerking en mestverwerking

Eerst gaf Lieve Vanotterdijk van het Innovatiesteunpunt een korte inleiding.

Ze kaderde het initiatief in 'Da's boerenverstand', een project waarbij de land- en tuinbouw en het hele agrobusinesscomplex in Limburg een duw in de rug moet krijgen. Vervolgens kwam de hoofdbrok van de dag aan bod. Emilie Snauwaert (VCM) gaf in grote lijnen aan hoe de wetgeving rond mestbewerking en mestverwerking er in Vlaanderen uitziet. Daarbij moet een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen mestbewerking

.....
Zowel techniek als wettelijke aspecten kwamen in een compact tijdsbestek aan bod.

en mestverwerking. Men spreekt van mestverwerking als de ruwe mest behandeld wordt zodanig dat het eindproduct buiten de Vlaamse landbouwgrond kan worden afgezet. Export buiten Vlaanderen of gebruik als bodemverbeteraar in tuinen en parken of bij omzetting naar kunstmeststof kunnen voor verwerking doorgaan. Ook de biologische afbraak van organische en minerale stikstofverbindingen naar stikstofgas (N₂) is een vorm van verwerking. De stikstof wordt dan immers niet meer op landbouwgrond gebruikt maar als gas in de atmosfeer gebracht. Daarmee is die cirkel trouwens rond, want ooit werd die stikstof uit de atmosfeer opgenomen en omgezet in kunstmest of organisch gebonden stikstof.

Andere bewerkingen zijn dan weer geen verwerking maar een bewerking omdat de mest als dusdanig niet uit de sector verdwijnt. Mestscheiding (in dik en dun), vergisting of fermentatie zijn vormen van mestbewerking.

De wettelijke bepalingen wie wel en wie niet moet verwerken en hoeveel, zijn behoorlijk ingewikkeld en kwamen in het verleden al uitgebreid aan bod in, daar

lende praktische toepassingsvormen en bijbehorende machines en installaties ontwikkeld. Emilie Snauwaert raadde daarom de aanwezigen die plannen zouden hebben om zelf aan mestverwerking te gaan doen, aan om zich goed te informeren alvorens te kiezen voor een bepaald systeem. Een investering zet een bedrijfsleider immers voor vele jaren vast in een bepaalde technologie. Die moet

verslindende techniek (om minerale stikstof te maken uit lucht) die op termijn niet houdbaar zal zijn. Groot nadeel van al deze technieken is dat ze te veel kosten om competitief te zijn met de klassieke synthetische meststoffen die momenteel op de markt zijn. Dit kan wel op korte tijd veranderen als de prijs van de energie sterk zou stijgen, maar tot nader order ziet het er niet naar uit dat dit zou gaan gebeuren.

1

© BART VLEESCHOUWERS

2

© BART VLEESCHOUWERS

3

© BART VLEESCHOUWERS

1 De scheidingsinstallatie van Çelikel (Turkije) is veel kleinschaliger. 2 De nabespreking (met een goed glas) gebeurde onder een stralende lentezon. 3 Op het bedrijf van de familie Linssens is deze vaste mestscheidingsinstallatie operationeel.

gaan we dus nu niet verder op in. In het volgende deel van de inleiding werden de verschillende technieken van mestverwerking en mestbewerking voorgesteld. Dit was duidelijk iets waarvoor vele aanwezigen naar Kinrooi waren afgezakt. Korrelen, drogen, bekalken, composteren, ammoniakstripping, biologische nitrificatie-denitrificatie, indampen, filteren, *constructed wetlands* ... het zijn allemaal technieken die nu al gebruikt worden in de mestsector en die hun waarde hebben bewezen. Voor al deze dingen zijn er dan weer verschil-

dan liefst aangepast zijn aan de omvang en de aard van het bedrijf. Zij bood hiervoor de diensten aan van het Vlaams Centrum voor Mestverwerking (VCM), alhoewel gezegd moet worden dat ook bij het Innovatiesteunpunt heel wat know-how beschikbaar is rond dit thema. Als afsluiter ging Snauwaert even in op de vele projecten die momenteel lopen rond de recuperatie van nutriënten uit mest. Op termijn zal dit zeker voor fosfor erg belangrijk worden omdat de wereldvoorraden fosfor snel uitgeput geraken. Voor stikstof is het dan weer de energie-

Samen met andere boeren de problemen aanpakken

Een gesmaakte inleiding was zeker die van Tim Slegers, voorzitter van de coöperatie Bio-Kempen die kwam vertellen dat het doenbaar is om met een aantal boeren samen een eigen mestverwerkingsinstallatie te bouwen en te doen draaien. Bij Bio-Kempen werken vijftig varkenshouders samen om zo'n 30.000 ton mest per jaar te verwerken. Na scheiding gaat de dikke fractie naar Fertikal, een bedrijf waar de mest gecomposteerd wordt terwijl de dunne fractie van haar stikstof ontdaan wordt in een klassieke biologie (Trevi-systeem). Nuttig om weten is dat de leden een contract hebben ondertekend waardoor ze een leveringsplicht hebben van 10 jaar (de tijd om de installatie af te schrijven) en waarbij ze het effluent (de vloeistof die overblijft na de biologische behandeling) verplicht moeten terugnemen. Kostprijs van de mestverwerking is momenteel 15 euro per ton. Nieuwe leden kunnen er voorlopig niet bij, maar ze denken er wel aan om in de toekomst uit te breiden.

Mestscheiding en stikstofrecuperatie in de praktijk

De twee laatste sprekers behandelden specifiek de mestscheiding (Annelies Gorissen van VCM) en een technologie om minerale stikstof te halen uit de dunne fractie (Denis De Wilde van Detri-con). Deze laatste stelde een techniek voor om ammoniumnitraat te maken dat als kunstmest kan worden ingezet. Een proefopstelling lijkt alvast interessante perspectieven op te leveren op technische én economische haalbaarheid. Om af te sluiten konden de aanwezigen enkele installaties in praktijk zien werken. ■

Meer info vind je op volgende websites: www.innovatiesteunpunt.be/nl/projecten/lions; www.vcm-mestverwerking.be en www.detricon.eu.